

4 Tekst og genre

4.5. De fiktive genrer

Præsentation

Formålet med denne opgave er at lære at skelne mellem de forskellige fiktive genrer og herved få større bevidsthed om de litterære genrers særpræg og anvendelsesmuligheder.

Herunder er optrykt brudstykker af otte fiktive tekster fra forskellige perioder.

Opgaver

1. Diskuter, hvad der er baggrunden for, at vi opfatter nedenstående tekster som fiktive, og overvej i forlængelse heraf, om de forskellige tekster primært rummer episke, lyriske eller dramatiske elementer.
2. Skriv videre på eller omskriv en eller flere af teksterne:
 - Skriv videre på tekst 1, således at tekstens lyriske præg forstærkes, eller således at det episke i teksten tvært imod understreges.
 - Giv et referat af tekst 2, således at det handlingsmæssige i teksten pointeres.
 - Skriv videre på tekst 3.
 - Giv tekst 4 en overskrift, som afspejler tekstens indhold og holdning.
 - Skriv videre på tekst 5, således at vi følger den dialog, der udspiller sig mellem Tho'valdt og kvinden, der åbner døren.
 - Omskriv tekst 6, således at tekstens tema fremstilles i dramatisk form.
 - Omskriv tekst 7 til en episk tekst, f.eks. således at teksten kommer til at udgøre indledningen til en novelle.
 - Opstil tekst 8, så teksten får karakter af et digt, og diskuter i forlængelse heraf, om der er nogen sammenhæng mellem tekstens genre og dens ydre opstilling.

4 Tekst og genre

Tekster

Tekst 1.

Der gik en ung Mand hen ad en opkørt Markvej en Dag mellem Jul og Fastelavn. Han var fremmed der paa Egnen og havde længe gaaet i sine egne Tanker, da han pludselig standsede og til sin Overraskelse opdagede, at han befandt sig midt ude i et tavst og udstrakt Øde – en Herregaards store Hovmarker.

Det var altid underlig sørgmodige Stemninger, der vakttes hos ham ved Synet af disse Bondens gamle Lidelses- og Kamppladser. Op paa en saadan taaget Februardag, hvor en sortblaa Snehimmel hang som en Trusel over Jorden, hvilede der virkelig noget af Valpladsens storladne Tungvind over de vinternøgne Tomter med deres lange Stendiger og enlige Hybentorne.

Tekst 2.

Skæbner glider forbi mig
paa et svagt hældende spor.
Ensomme vogne.
Jeg ser dem bag træerne
paa det øde spor.
Tavse, mørke dukker de op,
hvor sporet løber ind i skoven,
og kører svagt rumlende forbi,
til de længe efter
med et bump,
een efter een med lange mellemrum
løber ind i den holdende vognstamme
langt nede ad sporet.

Tekst 3.

(...)

Repholt: Hør, jeg kunde have Lyst til at fortælle dig noget, der hændte mig for et Par Aar siden, og som mere end alt andet har gjort mig til Ægteskabets ærbødige tjener. Jeg har tænkt paa det hele Dagen. *Hun* – har ikke været ude af mine Tanker paa hele Turen gennem Fyn.

Neergaard: Hvorfor det?

Repholt: Fordi jeg netop her i denne Egn oplevede det vidunderligste, som mig er vederfaret.

Neergaard: Du gør mig jo nysgerrig. Fortæl!

4 Tekst og genre

Tekst 4

Det blafrede afsted ud over dybet
som et par kluntede fugle...
Flaksede et øjeblik mod stormens klippeside –

Og lidt efter læste vi på mændenes ansigter
at raabenes usikre fugle
var naaet frem.

Tekst 5.

Tho'valdt var Kvægdriver nede paa Halmtorvet og boede i en af Vesterbros Sidegader.
Han havde to Børn med Kathinka, og nu var hun ved at skulle have det tredje.
Saa er det en Aften ved 9-Tiden, at Kathinka bliver daarlig, og Tho'valdt som heldigvis
er Hjemme, stikker i Løb ned ad Gaden for at hente "Madammen".
Efter at have løbet forgæves flere Steder, havner Tho'valdt hende i Hovedgaden, hvor
Lygten viser
ham et nyt Maal for hans Ekspedition.
Thovaldt stejler op ad Trappen til anden Sal og ringer paa. En Dame sidst i Tyverne luk-
ker op.

Tekst 6.

- Her har vi så en rigtig levende
dødsmærket mand.
- Et det ikke interessant?
Hvordan har De det?
- - Det går nok over.

Tekst 7.

En urokkelig lærke i centrum.
Ud fra den går der stråler af lyd
flimrende eger i hjulet

Liggende på jorden ser jeg
himlens store hjul dreje rundt
om en lille, levende fugl.

4 Tekst og genre

Tekst 8

Sommer var det; midt paa Dagen; i et Hjørne af Hegnet. Lige for stod der et gammelt Egetræ, om hvis Stamme man gjerne kunde sige, at den vred sig i Fortvivlelse over den Mangel paa Harmoni, der var mellem dens ganske ny, gulladne Løv og dens sorte og tykke krogede Grene, som mest af alting lignede groft fortegnede gammelgotiske Arabesker. Bag ved Egen var der et frodigt Krat af Hassel, med mørkt glansløst Løv, som var saa tæt, at man hverken saa Stammer eller Grene. Op over Hasselkrattet steg to ranke, glade Ahorntræer, med lystigt, takkede blade, røde Stilke og langt Dingeldangel af grønne Frugtklaser. Bag Ahornene blev det Skov – en grøn, jævnt afrundet Skraaning, hvor Fugle kom ud og gik ind som Ellefolk af en Græshøj.